

EUROPOS SĄJUNGOS
TEISINGUMO TEISMAS

2015 M. METINIS PRANEŠIMAS METŲ APŽVALGA

2015 M. METINIS PRANEŠIMAS
METŲ APŽVALGA

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS

TEISINGUMO TEISMAS
2925 LIUKSEMBURGAS
LIUKSEMBURGAS
TEL. +352 4303-1

TARNAUTOJŲ TEISMAS
2925 LIUKSEMBURGAS
LIUKSEMBURGAS
TEL. +352 4303-1

BENDRASIS TEISMAS
2925 LIUKSEMBURGAS
LIUKSEMBURGAS
TEL. +352 4303-1

Teisingumo Teismo interneto svetainė: <http://www.curia.europa.eu>

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį. Fotografijas atgaminti galima tik kartu su šiuo leidiniu. Bet kokiam kitam naudojimui reikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo leidimo.

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete. Ji prieinama per portalą *Europa* (<http://europa.eu>).

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras

Print ISBN 978-92-829-2118-0 ISSN 2467-1355 doi:10.2862/751045 QD-AQ-16-001-LT-C
PDF ISBN 978-92-829-2081-7 ISSN 2467-1584 doi:10.2862/946516 QD-AQ-16-001-LT-N

© Europos Sąjunga, 2016

Printed in Belgium

SPAUDINTA POPIERIUJE, BALINTAME NENAUDOJANT ELEMENTINIO CHLORO (ECF)

TURINYS

Ižanginis žodis	5
1. 2015-ieji trumpai	6
a) Metai nuotraukose	7
b) Metai skaičiais	14
2. Teisminė veikla	16
a) Svarbiausių metų sprendimų apžvalga	17
b) Svarbiausi teisminę veiklą apibūdinantys skaičiai	26
3. Atvirumo ir bendradarbiavimo metai	32
a) Svarbiausi renginiai	33
b) Svarbiausi skaičiai	35
4. Teisingumą vykdyti padedanti administracija	38
a) Veiksminga, moderni ir daugiakalbė administracija	39
b) Skaičiai ir planai	42
5. Žvilgsnis į ateitį: teismo struktūros reforma	48
6. Sekti institucijos aktualijas	50

TEISINGUMO TEISMO PIRMININKO

ĮŽANGINIS ŽODIS

Pirmą kartą į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo metinį pranešimą įtraukta dalis „Metų apžvalga“, skirta visiems Sąjungos piliečiams, besidomintiems šios institucijos uždaviniais ir veikla. Ši apžvalga, kurioje apibendrinama praėjusių metų veikla, suteiks skaitytojui galimybę sužinoti, kokį ypač svarbų vaidmenį atlieka Europos Sąjungos Teisingumo Teismas ne tik Sąjungos teisės aiškinimo srityje, bet ir užtikrinant Europos institucijų darnią veiklą.

Tad toliau šiame leidinyje aiškiai ir glaustai apibūdinami svarbiausi 2015 m. sprendimai ir jų poveikis kasdieniam Sąjungos piliečių gyvenimui.

Taip pat aptariami svarbiausi institucijos įvykiai, iliustruojantys Europos Sąjungos Teisingumo Teismo dialogą ir dalijimąsi patirtimi su nacionaliniais teismais, teisės specialistais ir piliečiais. Galiausiai šioje apžvalgoje skaitytojui pateikiami svarbiausi skaičiai, statistiniai duomenys ir grafinė informacija – taip suteikiama galimybė susipažinti su institucijos ir jos administracijos, padedančios jai atlikti savo misiją – vykdyti teisingumą Europoje, veikla.

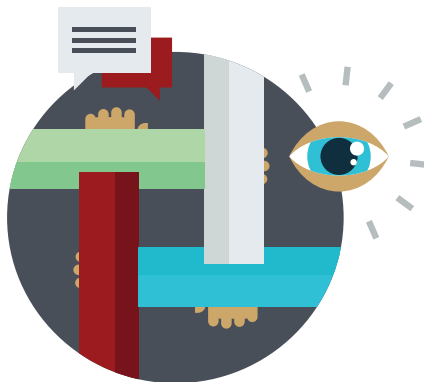
Linkiu, kad šis naujas leidinys, paskelbtas 23 oficialiosiomis Sąjungos kalbomis, kasmet kiekvienam skaitytojui padėtų geriau pažinti instituciją, kuri jau šešis dešimtmečius užtikrina teisinės valstybės principų laikymąsi Europos Sąjungoje.

Įdomaus skaitymo!

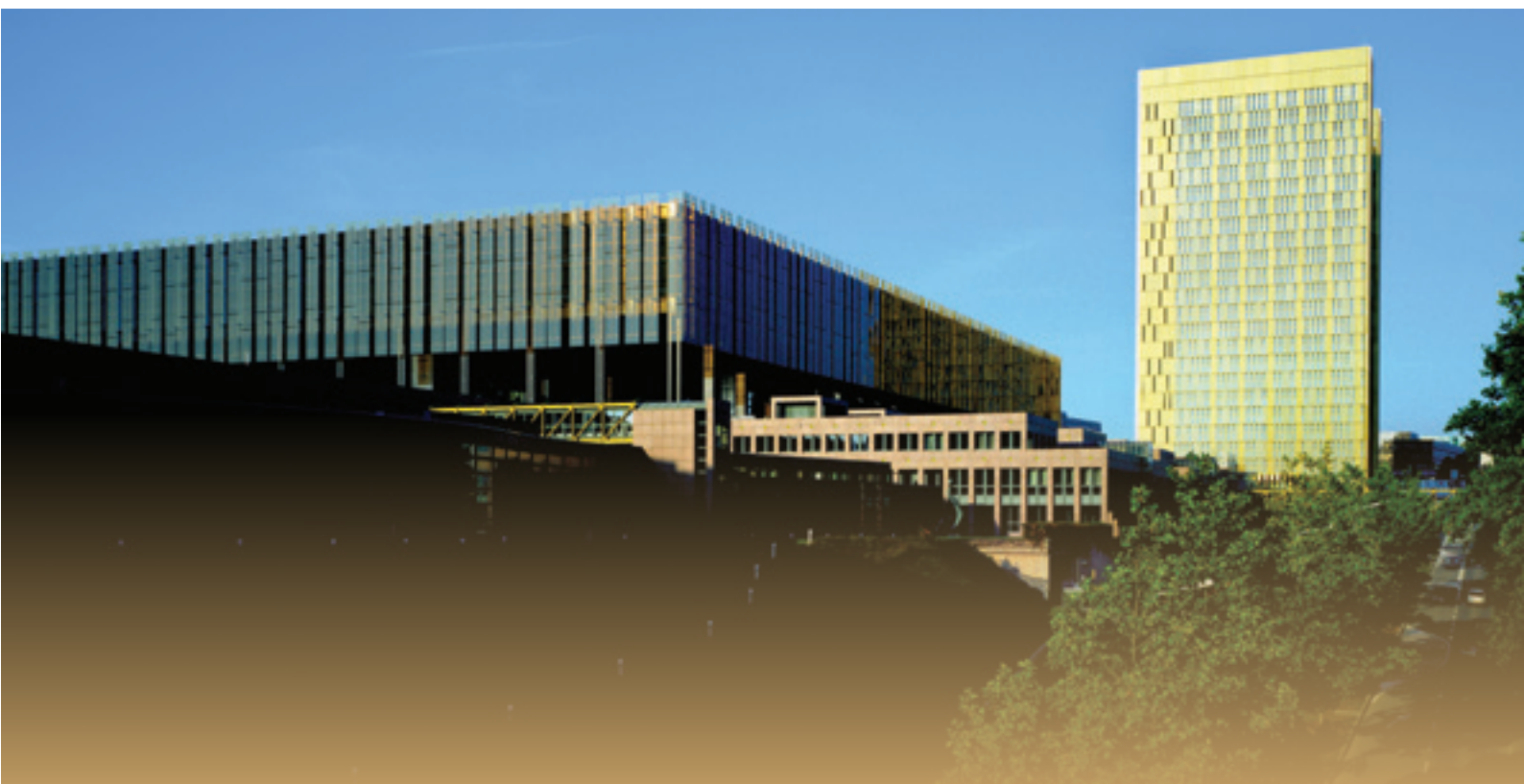
Koen Lenaerts
Europos Sąjungos Teisingumo Teismo
pirmininkas

1

2015-IEJI
TRUMPAI

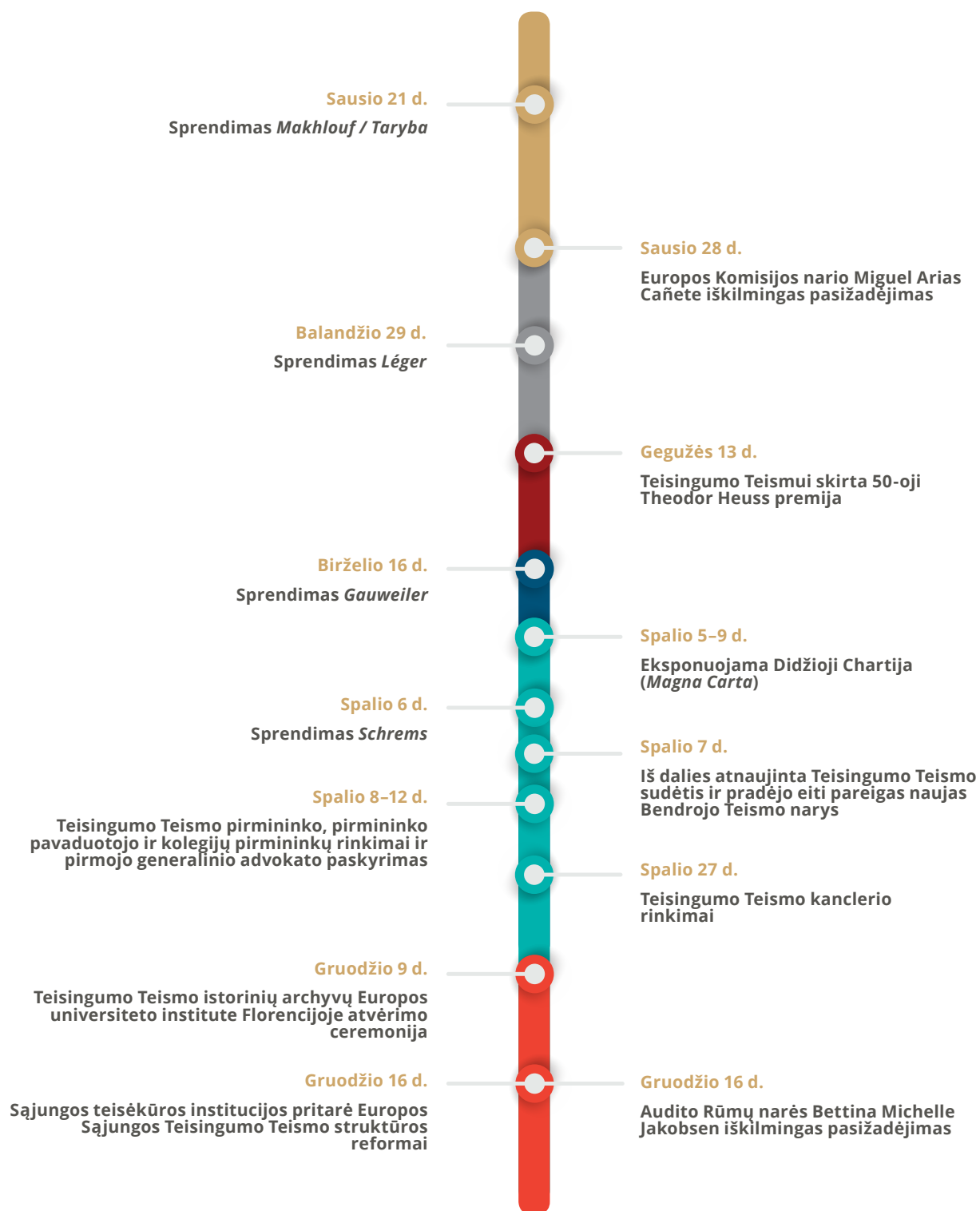
A. METAI NUOTRAUKOSE

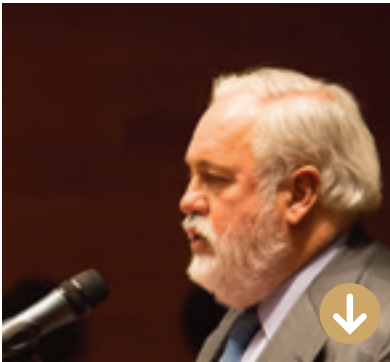

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas – viena iš septynių Europos Sąjungos institucijų

Šios Sąjungos teisminės institucijos uždavinys – užtikrinti Europos Sąjungos teisės laikymąsi, vienodai aiškinant ir taikant Sutartis. Savo praktika ši institucija prisideda prie Sąjungos vertybių išsaugojimo ir vieningos Europos kūrimo.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismą sudaro trys teismai: Teisingumo Teismas, Bendrasis Teismas ir Tarnautojų teismas.

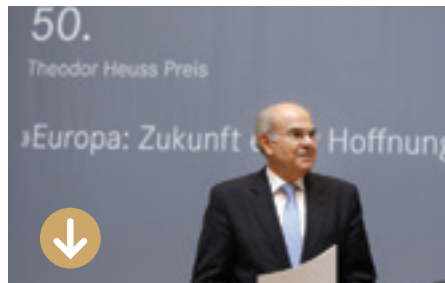

Sausio 21 d.**Sprendimas Makhoulf / Taryba**

Bendrasis Teismas paliko galioti E. Makhoulf – Bashar Al Assad artimam asmeniui ir dėdei – pritaikytas ribojamąsias priemones.

(žr. p. 23)**Sausio 28 d.****M. Arias Cañete iškilmingas pasižadėjimas**

Už energetiką ir klimatą atsakingas Europos Komisijos narys Miguel Arias Cañete Teisingumo Teisme davė iškilmingą pasižadėjimą, privalomą pagal Sutartis prieš pradėdant eiti Komisijos nario pareigas. Šis iškilmingas pasižadėjimas, kurį praėjusį mėnesį davė ir kiti Europos Komisijos, pirmininkaujamos Jean-Claude Juncker, nariai – tai Europos Komisijos narių įsipareigojimas laikytis Sutarčių, Pagrindinių teisių chartijos ir vykdyti savo profesines pareigas; Europos Sąjungos Teisingumo Teismas sergsti, kad šių įsipareigojimų būtų laikomasi.

Gegužės 13 d.**Teisingumo Teismui skirta 50-oji Theodor Heuss premija**

Vokietijos Theodor Heuss fondas, kuris kasmet įvertina socialinės veiklos, pilietinės drąsos ir veiksmų, kuriais siekiama sustiprinti demokratiją, pavyzdžiui, 50-ąją premiją tema „Europa: vilties ateitis“ skyrė Europos Sąjungos Teisingumo Teismui. Ją skirdamas fondas pabrėžė, kad ši institucija atlieka ypač svarbų vaidmenį savo praktika stiprindama pagrindines teises šiame skaitmeninio ir globalizacijos amžiuje.

Balandžio 29 d.**Sprendimas Léger**

Gdytojai atsisakius priimti homoseksualaus donoro kraują, Prancūzijos teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą. Šis nusprendė, kad nuolatinis vyrų, turėjusių lytinių santykių su vyrais, kraujo donorystės tikslais nepriėmimas gali būti pateisinamas, jeigu kyla didelė rizika, kad šie asmenys užsikrės sunkiomis ligomis, pvz., ŽIV, ir jeigu nėra veiksmingų tokių ligų nustatymo metodų ar mažiau ribojančių būdų užtikrinti kraujo gavėjų sveikatos apsaugą.

Birželio 16 d.

Sprendimas *Gauweiler*

Į Teisingumo Teismą kreipėsi Vokietijos Federalinis Konstitucinis Teismas. Teisingumo Teismas nustatė, kad 2012 m. rugsėjo mėn. Europos Centrinio Banko (ECB) paskelbta VPPS programa, pagal kurią Europos centrinių bankų sistemai (ECBS) antrinėse rinkose leidžiama įsigyti euro zonos valstybių narių vyriausybės obligacijų, yra suderinama su Europos Sąjungos teise.

(žr. p. 24)

Spalio 5–9 d.

Teisingumo Teisme eksponuota Didžioji Chartija (*Magna Carta*)

Minint 800-ąsias Anglijos karaliaus Jono Bežemio patvirtintos Didžiosios Laisvių Chartijos (*Magna Carta Libertatum*) pasirašymo metines, Teisingumo Teisme savaitę eksponuotas vienas iš Chartijos originalų. Chartija yra daugelio tekstų, skirtų demokratinėms vertybėms, pagrindinėms žmogaus laisvėms ir teisėms, pagrindas visame pasaulyje.

Spalio 6 d.

Sprendimas *Schrems*

Teisingumo Teismas pripažino negaliojančiu Europos Komisijos sprendimą, kuriuo *Facebook* leista perduoti šio socialinio tinklo paskyras turinčių europiečių asmens duomenis į Jungtines Amerikos Valstijas.

(žr. p. 17)

Spalio 7 d.**Iš dalies atnaujinta Teisingumo Teismo sudėtis ir pradėjo eiti pareigas naujas Bendrojo Teismo narys**

Praėjus trejiems metams, atnaujinant Teisingumo Teismo sudėtį dar kartą atitinkamai teisėjais arba generaliniais advokatais paskirti: Küllike Jürimäe (Estija), Rosario Silva de Lapuerta (Ispanija), Camelia Toader (Rumunija), Juliane Kokott (Vokietija), Eleanor Sharpston (Jungtinė Karalystė), Lars Bay Larsen (Danija), François Biltgen (Liuksemburgas), Marko Ilešič (Slovėnija), Endre Juhász (Vengrija), Koen Lenaerts (Belgija), Siniša Rodin (Kroatija), Allan Rosas (Suomija), Marek Safjan (Lenkija) ir Daniel Šváby (Slovakija).

Taip pat Taryboje posėdžiavę valstybių narių vyriausybės atstovai paskyrė du naujus teisėjus – Eugene Regan (Airija) ir Michail Vilaras (Graikija) – ir tris naujus generalinius advokatus: Michal Bobek (Čekijos Respublika), Manuel Campos Sánchez-Bordona (Ispanija) ir Henrik Saugmandsgaard Øe (Danija). Iškilmingame Teisingumo Teismo posėdyje jie davė priesaiką.

Per šį posėdį priesaiką davė ir Ian Stewart Forrester (Jungtinė Karalystė), prieš pradėdamas eiti Bendrojo Teismo teisėjo pareigas.

Spalio 27 d.**Teisingumo Teismo kanclerio rinkimai**

Laikotarpiui nuo 2016 m. spalio 7 d. iki 2022 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo kancleriu dar kartą paskirtas Alfredo Calot Escobar (Ispanija). Kanclerį (jis yra ir institucijos generalinis sekretorius) šešerių metų kadencijai renka Teisingumo Teismo teisėjai ir generaliniai advokatai.

Spalio 8–12 d.**Teisingumo Teismo pirmininko, pirmininko pavaduotojo ir kolegijų pirmininkų rinkimai ir pirmojo generalinio advokato paskyrimas**

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pirmininku trejų metų kadencijai teisėjai išrinko Koen Lenaerts (Belgija). Jis pakeitė Vassilios Skouris (Graikija), kuris 12 metų pirmininkavo institucijai.

Antonio Tizzano (Italija) taip pat trejų metų kadencijai išrinktas pirmininko pavaduotoju.

Rosario Silva de Lapuerta (Ispanija), Marko Ilešič (Slovėnija), Lars Bay Larsen (Danija), Thomas von Danwitz (Vokietija) ir José Luís da Cruz Vilaça (Portugalija) trejiems metams išrinkti penkių teisėjų kolegijų pirmininkais.

Galiausiai Melchior Wathelet (Belgija) paskirtas pirmuoju Teisingumo Teismo generaliniu advokatu.

Gruodžio 9 d.

Teisingumo Teismo istorinių archyvų Europos universiteto institute Florencijoje atvėrimo ceremonija

(žr. p. 34)

Gruodžio 16 d.

Audito Rūmų narės Bettina Michelle Jakobsen iškilmingas pasižadėjimas

Teisingumo Teisme priimtas Bettina Michelle Jakobsen (Danija), naujai paskirtos Europos Audito Rūmų narė likusiam anksčiau šias pareigas ėjusio Henrik Otbo kadencijos laikotarpiui (iki 2018 m. vasario 28 d.), iškilmingas pasižadėjimas. Kaip ir Europos Komisijos nariai, Audito Rūmų nariai per iškilmingą posėdį Teisingumo Teisme įsipareigoja laikytis su savo pareigomis susijusių įsipareigojimų.

Gruodžio 16 d.

Sąjungos teisėkūros institucijos pritarė Europos Sąjungos Teisingumo Teismo struktūros reformai

(žr. p. 48)

B. METAI SKAIČIAIS

Europos Sąjungos Teisingumo Teisme 2015-ieji išsiskyrė aktyvia teismine veikla, nes per visą institucijos gyvavimo laikotarpį ją sudarančiuose teismuose iškeltų ir baigtų nagrinėti bylų skaičius pirmą kartą pasiekė precedento neturintį lygį. Šis padidėjęs darbo krūvis taip pat atspindėjo administracijos tarnybų, kasdien aptarnaujančių teismus, veikloje.

Institucija 2015-aisiais

2015 M. BIUDŽETAS

357

MILIJONAI EURŲ

63

TEISĖJAI

11

GENERALINIŲ
ADVOKATŲ

iš 28 valstybių narių

2 122

pareigūnai ir tarnautojai

837
vyrai

1 285
moterys

Teismo veiklos metai

(visuose teismuose bendrai)

1 711

iškeltų bylų

1 755

išnagrinėtos bylos

142 140

procesinių dokumentų įtraukta į kanceliarijos registrą

Vidutinė proceso trukmė:

16,1
mėnesio

Teisingumo Teisme
Bendrajame Teisme
Tarnautojų teisme

15,6
20,6
12,1

2 845

teismo pranešimai
paskelbti *Europos Sąjungos*
oficialiajame leidinyje

1 115 000

puslapių išversto teksto

628

teismo posėdžiai ir susirinkimai,
kuriuose buvo verčiama sinchroniškai

Institucijos metai

Beveik

1 900

nacionalinių
teisėjų

apsilankė
Teisingumo Teismo
seminaruose arba
mokymo kursuose

16 377

lankytojai

- specialistai
- žurnalistai
- studentai
- piliečiai

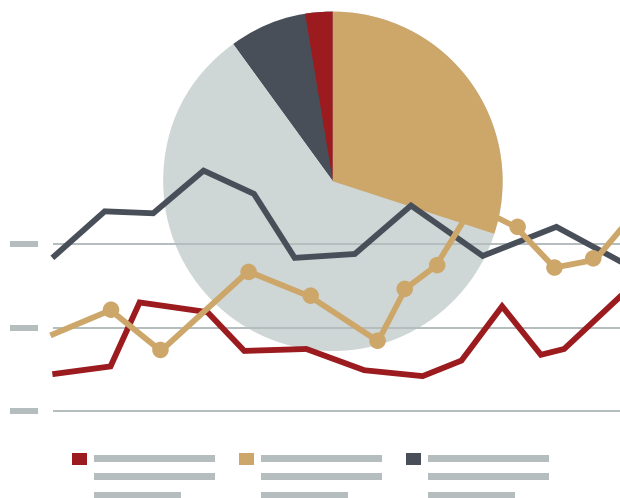

63

protokoliniai
renginiai

2

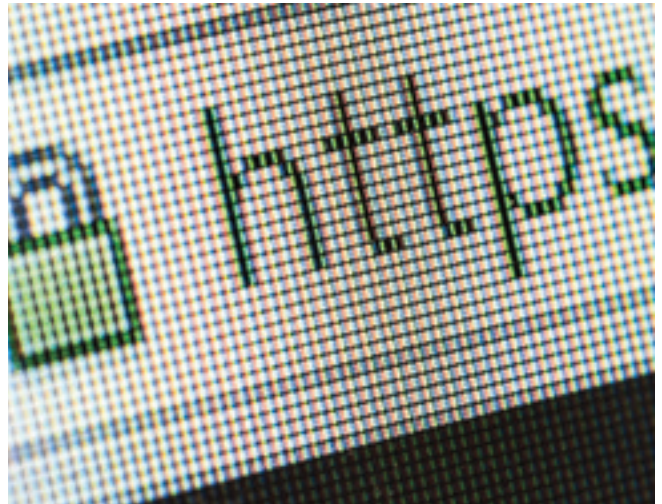
TEISMINĖ VEIKLA

A. SVARBIAUSIŲ METŲ SPRENDIMŲ APŽVALGA

ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Europos Sąjungoje piliečiams užtikrinama jų asmens duomenų apsauga. 2015 m. spalio mėn. Teisingumo Teismas turėjo progą tiksliau išaiškinti, kokia apimtimi pagal Pagrindinių teisių chartiją ir Direktyvą 95/46 suteikiama ši apsauga. Ar Sąjungoje ir už jos ribų Sąjungos piliečių asmens duomenys pakankamai apsaugoti?

Austrijos pilietis **M. Schrems** paprašė uždrausti jo paskyros *Facebook* duomenis perduoti į Jungtines Amerikos Valstijas, kur, jo nuomone, asmens duomenų apsauga nuo žvalgybos tarnybų stebėjimo yra nepakankama. Dėl Komisijos sprendimo Airijos (joje įsikūrusi *Facebook* būstinė Europoje) priežiūros institucija neturėjo galimybės to patikrinti, todėl M. Schrems kreipėsi į *High Court of Ireland* (Airijos Aukštąjį teismą), o šis savo ruožtu pateikė Teisingumo Teismui klausimą dėl Europos Komisijos sprendimo apimties ir galiojimo. Teisingumo Teismas pripažino negaliojančiu 2000 m. Komisijos sprendimą, pagal kurį Jungtinėse Amerikos Valstijose suteikiamos apsaugos lygis yra pakankamas, kad į šią šalį būtų perduodami asmens duomenys iš Sąjungos. Teisingumo Teismas konstatavo, kad vadinamasis saugaus uosto (*Safe Harbour*) sprendimas, kuriuo rėmėsi Komisija, taikomas tik JAV bendrovėms,

taigi juo neužtikrinama apsauga nuo JAV institucijų prieigos prie duomenų, perduotų iš Sąjungos valstybių narių. Be kita ko, jis pažymėjo, jog, neatsižvelgiant į tai, kad buvo priimtas Komisijos sprendimas, piliečio ar juridinio asmens prašymu išnagrinėti, ar trečiojoje šalyje suteikiama tinkama apsauga, turi nacionalinės priežiūros institucijos. Todėl Airijos priežiūros institucija turi patikrinti, ar JAV suteikiama duomenų apsauga yra iš esmės lygiavertė Sąjungoje užtikrinamai apsaugai, kad M. Schrems kaip *Facebook* vartotojo pateiktus duomenis būtų galima saugoti JAV esančiuose serveriuose. (2015 m. spalio 6 d. Sprendimas *Schrems*, C-362/14)

Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad pagal Sąjungos teisę draudžiama **perduoti asmens duomenis** iš vienos valstybės narės viešojo administravimo institucijos kitai ir vėliau šiuos duomenis tvarkyti, jeigu asmuo, kurio duomenys tvarkomi, apie tai iš anksto nebuvo informuotas.

S. Bara ir kiti Rumunijos piliečiai pateikė skundą Rumunijos teismui dėl to, kad mokesčių institucija perdavė duomenis apie jų deklaruotas pajamas Nacionalinei sveikatos draudimo kasai, o ši pareikalavo padengti sveikatos draudimo įmokų įsiskolinimą. Rumunijos teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą. Šis nusprendė, kad pagal Direktyvą dėl asmens duomenų tvarkymo institucija, kuri disponuoja duomenimis, turi informuoti atitinkamą asmenį apie jų perdavimą kitiems asmenims. Nors nacionalinės teisės aktuose gali būti numatytas atleidimas nuo šios pareigos, juose turi būti apibrėžta, kokią informaciją galima perduoti ir kokios jos perdavimo sąlygos. Duomenis gaunanti institucija turi informuoti atitinkamą asmenį, be kita ko, apie duomenų tvarkymo tikslą ir šio asmens teisę su duomenimis susipažinti ir juos pataisyti. (2015 m. spalio 1 d. Sprendimas *Bara ir kt.*, C-201/14)

VARTOTOJŲ APSAUGA

Kaip paveikslėliai ant maisto produkto pakuotės gali suklaidinti vartotoją? Ant vaisinės arbatos pakuotės buvo pavaizduotos avietės ir vanilės žiedai. Tačiau iš tikrųjų, nors ant pakuotės pateiktas komponentų sąrašas buvo tikslus, arbatoje nebuvo natūralių komponentų. Teisingumo Teismas priminė, kad pagal Sąjungos teisę reikalaujama vartotojui suteikti **tikslią, neutralią ir objektyvią informaciją**. Jeigu iš etiketės galima susidaryti įspūdį, kad produkte yra komponentas, kurio iš tikrųjų nėra, pirkėjas gali būti suklaidintas, net jeigu pats komponentų sąrašas yra tikslus. (2015 m. birželio 4 d. Sprendimas *Teekanne*, C-195/14)

Teisingumo Teismas taip pat tiksliau apibrėžė, kokias teises Europos Sąjungos vartotojai turi **mineralinio vandens ženklinimo** srityje. Jis patvirtino, kad ant butelio pakuotės nurodytas natrio kiekis turi atitikti bendrą natrio kiekį bet kokia jo forma (valgomosios druskos ar natrio bikarbonato). Vartotojas gali būti klaidinamas, jeigu nurodoma, kad vandenyje yra mažai natrio ar druskos, nors jame daug natrio bikarbonato. (2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *Neptune Distribution*, C-157/14)

Vartotojai taip pat apsaugoti **vartojimo prekių pirkimo ir garantijos** srityje. Nyderlandų pilietė automobilių pardavimo salone įsigijo naudotą automobilį, o šis po trijų mėnesių juo važiuojant užsidegė. Teisingumo Teismas patvirtino, kad nacionalinis teismas gali savo iniciatyva taikyti atitinkamos srities Europos Sąjungos teisės aktus, kuriais, be kita ko, palengvinama vartotojui tenkanti įrodinėjimo našta: kokybės trūkumai, kurie paaiškėja per šešis mėnesius nuo prekės pateikimo, iš esmės laikomi egzistavusiais pateikimo metu. Vartotojas turi įrodyti, kad trūkumas egzistuoja, bet neprivalo įrodyti nei jo priežasties, nei kad jis atsirado dėl pardavėjo kaltės. (2015 m. birželio 4 d. Sprendimas *Faber*, C-497/13)

Oro transporto srityje Teisingumo Teismas dar kartą išsamiau išaiškino keleivių teisių apimtį. Jeigu elektroninėje rezervavimo sistemoje kiekvienam skrydžiui iš Sąjungos oro uosto pasiūlomi keli skrydžio maršrutai, joje visuomet turi būti nurodoma galutinė

kaina ir pateikiama išsami informacija apie kiekvienos oro susisiekimo paslaugos, kurią apima šis skrydis, kainą. Ši informacija turi būti nurodoma kiekvienam siūlomam skrydžiui, ne tik keliautojo pasirinktam. Vartotojas turi turėti galimybę veiksmingai palyginti skirtingų oro susisiekimo paslaugų kainas. (2015 m. sausio 15 d. Sprendimas *Air Berlin*, C-573/13)

Be to, Teisingumo Teismas patvirtino, kad pagal atitinkamą Europos reglamentą skrydžio atšaukimo atveju oro vežėjas privalo sumokėti keleiviams kompensaciją (250–600 eurų). Ši pareiga kyla ir nenumatytų orlaivio techninių problemų atveju, nes net ir šiuo atveju oro vežėjai privalo išmokėti keleiviams kompensacijas. Tik labai išskirtiniais atvejais (dėl paslėptų gamybos trūkumų, turinčių įtakos skrydžio saugumui, sabotazo ar terorizmo) vežėjai gali būti atleisti nuo šios pareigos. (2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimas *van der Lans*, C-257/14)

Galiausiai Teisingumo Teismas priėmė sprendimą dėl vartotojų, sudariusių **hipoteka užtikrintų paskolų sutartis**, kad įsigytų savo pagrindinį būstą, apsaugos. Jeigu sutartyje yra sąlyga, kurioje nustatyta neteisėta palūkanų norma, nacionalinis teismas gali arba perskaičiuoti palūkanų normą, arba netaikyti šios sąlygos, jeigu nusprendžia, kad ji yra nesąžininga. (2015 m. sausio 21 d. Sprendimas *Unicaja Banco*, sujungtos bylos C-482/13 ir kt.)

MIGRANTŲ TEISĖS IR PAREIGOS

Valstybėse narėse gyvenančių trečiųjų šalių piliečių integracijos taisyklėmis, be kita ko, siekiama skatinti ekonominę ir socialinę sanglaudą šiose valstybėse. Pagal Sąjungos teisę valstybės narės gali suteikti **ilgalaikio gyventojų** statusą trečiųjų šalių piliečiams, kurie prieš paduodami prašymą suteikti tokį statusą teisėtai gyveno atitinkamoje valstybėje penkerius metus iš eilės.

Nyderlanduose trečiųjų šalių piliečiai, norėdami įrodyti, kad pakankamai gerai moka nyderlandų kalbą ir turi žinių apie Nyderlandų visuomenę, privalo išlaikyti **pilietinės integracijos egzaminą**, priešingu atveju skiriama bauda. Atsakydamas į Nyderlandų teismo pateiktą klausimą, Teisingumo Teismas nusprendė, jog valstybės narės gali reikalauti, kad ilgalaikiai gyventojai išlaikytų tokį egzaminą. Vis dėlto šios pareigos vykdymo tvarka (pvz., registracijos mokesčio dydis) negali kelti grėsmės pagal Sąjungos teisę siekiamo socialinės sanglaudos tikslo įgyvendinimui. (2015 m. birželio 4 d. Sprendimas *P ir S*, C-579/13)

Be to, atitinkamoje Europos direktyvoje nustatyta, kad teisėtai valstybėje narėje gyvenantis trečiosios šalies pilietis esant tam tikroms sąlygoms gali pasinaudoti teise į **šeimos susijungimą**. Tokio piliečio šeimos nariams, kurie nori prie jo prisijungti, gali būti nustatyta, pvz., pareiga išlaikyti pilietinės integracijos egzaminą. Nyderlandų teismas klausė, ar toks egzaminas būtų suderinamas su Šeimos susijungimo direktyva; Teisingumo Teismas patvirtino, jog valstybės narės gali reikalauti, kad trečiosios šalies piliečiai

prieš prisijungdami prie šeimos nario išlaikytų pilietinės integracijos egzaminą. Vis dėlto reikia atsižvelgti į asmens, kuris negali atvykti laikyti tokio egzamino arba jo išlaikyti (pvz., dėl amžiaus ar sveikatos), individualią padėtį, dėl kurios jis gali būti atleistas nuo šios pareigos. (2015 m. liepos 9 d. Sprendimas *K ir A*, C-153/14)

Sąjungos teisėje taip pat nustatytos visose valstybėse narėse taikomos taisyklės dėl trečiųjų šalių piliečių, kurie neteisėtai gyvena valstybėje narėje, sulaikymo ir išsiuntimo.

Italijos baudžiamųjų bylų teismas pateikė Teisingumo Teismui klausimą dėl vadinamosios Grąžinimo direktyvos. Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybė narė, laikydamosi pagrindinių teisių, gali skirti **baudžiamąsias sankcijas** (pvz., laisvės atėmimo bausmę nuo vieno iki ketverių metų kaip Italijoje) trečiosios šalies piliečiui, kuris po to, kai buvo sugrąžintas į savo kilmės šalį pagal ankstesnę grąžinimo procedūrą, neteisėtai grįžta į minėtos valstybės teritoriją pažeisdamas draudimą atvykti. (2015 m. spalio 1 d. Sprendimas *Skerdjan Celaj*, C-290/14)

DARBUOTOJŲ TEISŲ APSAUGA

Sąjungos teisėje siekiama išlaikyti tinkamą darbuotojų profesinių pareigų ir privataus gyvenimo pusiausvyrą. Joje numatyta nemažai taisyklių, susijusių su darbo sutarčių vykdymo tvarka, pvz., darbo laiko organizavimu.

Iš esmės minimalaus darbo užmokesčio nustatymas nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį, tačiau joje gali būti numatytos tam tikros taisyklės, kurias lemia socialiniai ir konkurencijos aspektai.

Pagal bendrą taisyklę darbo valandų skaičius per savaitę negali viršyti 48 valandų ir kiekvienas darbuotojas turi teisę į minimalios trukmės dienos ir savaitės poilsio pertraukas. Į Teisingumo Teismą kreipėsi Europos Komisija, kurios manymu, Graikijoje ir Airijoje nebuvo laikomasi šių taisyklių. Teisingumo Teismas konstatavo, kad Graikija iš tiesų pažeidė Sąjungos teisę, nes gydytojo profesinės veiklos vykdymas buvo reglamentuojamas nesilaikant nei maksimalaus 48 **darbo valandų skaičiaus per savaitę**, nei **minimalaus** dienos ir savaitės **poilsio laiko**.

Ir atvirkščiai, Komisijai nepavyko įrodyti, kad Airija neįvykdė įsipareigojimų, susijusių su specializacijos kursų lankančių ligoninių gydytojų darbo sąlygomis. (2015 m. liepos 9 d. [Sprendimas Komisija / Airija](#), C-87/14, ir 2015 m. gruodžio 23 d. [Sprendimas Komisija / Graikija](#), C-180/14)

Atsakydamas į Ispanijos teismo pateiktą klausimą, Teisingumo Teismas išaiškino, kad nuolatinės darbo vietos neturinčių įrengimo ir techninės priežiūros paslaugas teikiančių techninių darbuotojų kelionės iš gyvenamosios vietos į pirmojo dienos kliento buvimo vietą ir iš paskutiniojo dienos kliento buvimo vietos atgal į gyvenamąją vietą yra darbo laikas. Taigi darbdaviai negali valandų, kurias šie techniniai darbuotojai turi praleisti transporto priemonėje (kartais jiems tenka vykti į vietas, esančias toliau nei 100 km nuo jų gyvenamosios vietos), laikyti darbuotojų poilsio laiku. (2015 m. rugsėjo 10 d. [Sprendimas Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras](#), C-266/14)

Vokietijos inicijuotoje byloje Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad viešojo pirkimo sutarties sudarymui gali būti nustatyta sąlyga, kad viešojo pirkimo procedūros dalyviai įsipareigotų darbuotojams, kurie teiks sutartyje nurodytas paslaugas, mokėti valstybėje narėje, kurioje vykdomi viešieji pirkimai, taikytiną **minimalų darbo užmokestį**. (2015 m. lapkričio 17 d. [Sprendimas RegioPost](#), C-115/14)

LAISVOS KONKURENCIJOS IŠSAUGOJIMAS

Laisva konkurencija yra esminis tinkamo Sąjungos vidaus rinkos veikimo aspektas. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas užtikrina, kad būtų laikomasi taisyklių, kuriomis siekiama užtikrinti sąžiningą konkurenciją tarp bendrovių vidaus rinkoje ir galimybę vartotojams pasinaudoti aukščiausios kokybės prekėmis ir paslaugomis už palankiausią kainą.

Kasmet Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme iškeliama daug bylų dėl veiksmų, kuriais trukdoma konkurencijai vidaus rinkoje, ji ribojama ar iškraipoma, kaip antai:

- ◆ valstybės pagalba, kuria sudaromos palankesnės sąlygos tam tikroms įmonėms;
- ◆ koncentracijos (bendrovių įsigijimas ar susijungimas, kuris yra neteisėtas, jeigu taip sukuriamas arba sustiprinama dominuojanti padėtis, galinti lemti piktnaudžiavimą);
- ◆ karteliai (susitarimai tarp bendrovių dėl, be kita ko, rinkos pasidalijimo, gamybos kvotų nustatymo arba kainų).

2015 m. Bendrasis Teismas paliko galioti Komisijos sprendimą, kuriuo uždrausta dviejų bendrovių, veikiančių **finansų rinkų** srityje, t. y. *Deutsche Börse* (Vokietijos biržoje veikiantis subjektas) ir *NYSE Euronext* (Niujorko, Paryžiaus, Amsterdamo, Briuselio ir Lisabonos biržose veikiantis subjektas), koncentracija. Numatyta koncentracija būtų galėjusi sukurti dominuojančią padėtį arba kvazimonopolinę padėtį ir dėl to būtų pakenkta kitiems ekonominės veiklos vykdytojams. (2015 m. kovo 9 d. Sprendimas *Deutsche Börse / Komisija*, T-175/12)

Išnagrinėjęs apeliacinį skundą, pateiktą dėl Bendrojo Teismo prieš metus priimto sprendimo dėl kartelio skystųjų kristalų plokščių (LCD ekranų) rinkoje, Teisingumo Teismas paliko galioti Taivano bendrovei *InnoLux* paskirtą 288 mln. eurų atgrasomąją baudą. Komisija teisingai nustatė rinką, kurioje veikė bendrovė – būtent galutinių produktų, į kuriuos integruoti LCD ekranai (kompiuteriai, televizoriai), o ne vien ekranų rinkoje. Todėl Teisingumo Teismas paliko galioti ir Bendrojo Teismo, ir Komisijos sprendimus. (2015 m. liepos 9 d. Sprendimas *InnoLux / Komisija*, C-231/14 P)

Galiausiai Bendrasis Teismas panaikino Komisijos sprendimą, kuriuo kelioms oro transporto bendrovėms buvo paskirtos baudos, iš viso apie 790 mln. eurų, už dalyvavimą kartelyje **krovinių vežimo oro transportu** rinkoje. Antikonkurenciniai veiksmai buvo susiję su papildoma kuro priemoka ir papildomomis saugumo rinkliavomis (nustatytomis atsižvelgiant į tam tikras saugumo priemones, įvestas po 2001 m. rugsėjo 11 d. teroristinių išpuolių). Bendrasis Teismas panaikino šias baudas, konstatavęs, kad Komisijos sprendime buvo prieštaravimų, dėl kurių pažeista oro transporto bendrovių teisė į gynybą. (2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimas *Air Canada ir kt. / Komisija*, T-9/11 ir kt.)

UŽSIENIO POLITIKA IR RIBOJAMOSIOS PRIEMONĖS

Ribojamosios priemonės – tai užsienio politikos priemonės, kuriomis Sąjunga siekia, kad trečioji valstybė pakeistų savo politiką ar elgesį. Ribojamosios priemonės gali būti skiriamos kaip ginklų embargas, turto įšaldymas, draudimas atvykti į ES teritoriją ir vykti per ją tranzitu, draudimas importuoti ar eksportuoti ir pan. Jos gali būti skiriamos vyriausybėms, įmonėms, fiziniams asmenims arba asmenų grupėms ar organizacijoms (pvz., teroristinėms grupuotėms).

Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas jau yra išnagrinėję daug bylų dėl sankcijų, skirtų organizacijoms ir asmenims iš įvairių šalių, pvz., Afganistano, Baltarusijos, Dramblio Kaulo Kranto, Egipto, Irano, Libijos, Rusijos, Sirijos, Tuniso, Ukrainos ir Zimbabvės.

Bendrasis Teismas nusprendė, kad Taryba gali daryti prielaidą, jog asmuo yra susijęs su šalies vadovais vien dėl to, kad su šiais vadovais jį sieja giminytės ryšiai. Todėl Bendrasis Teismas patvirtino, kad ribojamosios priemonės **Mohammad Makhlof**, Sirijos Prezidento **Bachar Al Assad** dėdei, buvo nustatytos teisėtai. (2015 m. sausio 21 d. Sprendimas *Makhlof / Taryba*, T-509/11)

Tačiau Bendrasis Teismas nusprendė, kad Taryba negali įšaldyti asmens lėšų tiksliai nenurodžiusi, kokiomis veikomis jis kaltinamas ir kokia atsakomybė jam kyla. Taigi Taryba negalėjo **Andriy Portnov** (ankstesnio Ukrainos Prezidento Viktoro Janukovyčiaus buvusio patarėjo) vertinti kaip atsakingo už Ukrainos lėšų pasisavinimą vien dėl to, kad šioje šalyje dėl jo buvo atliekamas pirminis tyrimas. (2015 m. spalio 26 d. Sprendimas *Portnov / Taryba*, T-290/14)

Taip pat Bendrasis Teismas panaikino daugelį aktų, kuriais buvo numatyta įšaldyti Baltarusijos futbolo klubo **Dynamo-Minsk** lėšas, nes Taryba neįrodė, jog klubo savininkai palaiko Baltarusijos Prezidento A. Lukašenkos režimą ar gauna iš jo naudos. (2015 m. spalio 6 d. Sprendimas *FC Dynamo-Minsk / Taryba*, T-275/12 ir T-276/12)

EURO ZONA IR KRIZĖ

Siekdamas nutraukti keleto valstybių narių spekuliacijas dėl skolų po euro zonos krizės, 2012 m. Europos Centrinis Bankas (ECB) nusprendė sukurti naują finansinį mechanizmą ir pažadėjo išimtiniais pinigų politikos trukdžių atvejais neribotai perpirkti valstybių narių išdo išleistas vyriausybės obligacijas (**vienakrypčių pinigų politikos sandorių** arba VPPS mechanizmas). Taip ECB siekė užkirsti kelią palūkanų normos, reikalaujamos rinkoje finansuojant valstybių narių, nusilpusių dėl pablogėjusios savo ekonominės padėties, skolas (kaip antai Graikijos, Ispanijos ir Portugalijos), infliacijai. ECB teigimu, pakako vien pranešti apie šią programą, kad būtų pasiektas pageidautas poveikis (nors programa taip ir nebuvo įgyvendinta).

Į Vokietijos Federalinį Konstitucinį Teismą kreipėsi šios programos priešininkai. Šis teismas pateikė Teisingumo Teismui klausimą, ar ECB sukurta VPPS programa suderinama su Sąjungos teise.

Teisingumo Teismas pripažino, kad ECB faktiškai turėjo įgaliojimus priimti tokią programą, nes ji patenka į bendros pinigų politikos, kurią ECB privalo užtikrinti, kad būtų išlaikytas kainų stabilumas, sritį. Be to, ECB nepažeidė Sąjungos teisėje nustatyto vyriausybės vertybinių popierių piniginio finansavimo draudimo. Nors pagal Sąjungos teisę draudžiama bet kokia ECB finansinė pagalba valstybei narei, iš ECB neatimama galimybė perpirkti iš valstybės kreditorių jos išleistas obligacijas. (2015 m. birželio 16 d. Sprendimas *Gauweiler ir kt.*, C-62/14)

B. SVARBIAUSI TEISMINĘ VEIKLĄ APIBŪDINANTYS SKAIČIAI

TEISINGUMO TEISMAS

Į Teisingumo Teismą galima kreiptis visų pirma šiais atvejais:

- ◆ pateikiant **prašymą priimti prejudicinį sprendimą**, kai nacionaliniam teismui kyla abejonų dėl Sąjungos institucijos priimto teisės akto aiškinimo ar galiojimo. Tuomet nacionalinis teismas sustabdo bylos nagrinėjimą ir kreipiasi į Teisingumo Teismą, o šis priima sprendimą dėl to, kaip turi būti aiškinamos atitinkamos nuostatos, arba dėl jų galiojimo. Teisingumo Teismui priėmus sprendimą ir jame pateikus išaiškinimą, nacionalinis teismas gali išspręsti savo nagrinėjamą ginčą. Bylose, kuriose atsakymo reikia labai skubiai (pvz., bylose dėl prieglobsčio, sienų kontrolės, vaikų grobimo ir pan.), numatyta prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra (PPU);
- ◆ pateikiant **apeliacinį skundą** dėl Bendrojo Teismo priimtų sprendimų; tai teisių gynimo priemonė, kuria naudojantis Teisingumo Teismas gali panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą;
- ◆ pareiškiant **tiesioginį ieškinį**, kuriuo visų pirma:
 - prašoma panaikinti Sąjungos aktą (ieškinyje dėl panaikinimo) arba
 - siekiama, kad būtų konstatuota, jog valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę (ieškinyje dėl įsipareigojimų neįvykdymo). Jeigu valstybė narė nevykdo teismo sprendimo, kuriuo konstatuota, kad ji neįvykdė įsipareigojimų, gali būti pareiškiamas antras ieškinyje, vadinamasis ieškinyje dėl „dvigubo įsipareigojimų neįvykdymo“; šiuo atveju Teisingumo Teismas gali paskirti piniginę sankciją;
- ◆ prašoma pateikti **nuomonę** dėl susitarimo, kurį Sąjunga ketina sudaryti su trečiąja valstybe arba tarptautine organizacija, atitiktis Sutartims. Tokį prašymą gali pateikti valstybė narė arba Europos Sąjungos institucija (Parlamentas, Taryba ar Komisija).

713

iškeltų bylų

436

iš jų
4 PPU

Prašymai priimti prejudicinį sprendimą

Pagrindinės valstybės narės, pateikusios prašymus priimti prejudicinį sprendimą:

Vokietija:	79
Italija:	47
Nyderlandai:	40
Ispanija:	36
Belgija:	32

48

tiesioginiai
ieškiniai

Iš jų

34 ieškiniai dėl įsipareigojimų
neįvykdymo ir

3 ieškiniai dėl „dvigubo įsipareigojimų
neįvykdymo“

215

apeliacinių
skundų dėl
Bendrojo Teismo
sprendimų

3

nuomonės

 616 išnagrinėtų bylų	404 prašymai priimti prejudicinį sprendimą	
	70 tiesioginių ieškinių	iš jų konstatuoti 26 įsipareigojimų neįvykdymo atvejai dėl 13 valstybių narių
	Apeliaciniai skundai dėl Bendrojo Teismo sprendimų 134 iš jų 25 skundų atveju panaikintas Bendrojo Teismo priimtas sprendimas	3 ieškiniai dėl „dvigubo įsipareigojimų neįvykdymo“
	1 nuomonė	Vidutinė proceso trukmė 15,6 mėnesio Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros: 1,9 mėnesio

Pagrindinės nagrinėtos temos:

Aplinkos apsauga		27
Intelektinė ir pramoninė nuosavybė		51
Konkurencija ir valstybės pagalba		49
Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė		49
Laisvo judėjimo ir įsisteigimo laisvė bei vidaus rinka		74
Mokesčiai		55
Socialinė teisė		44
Vartotojų apsauga		29
Žemės ūkis		20

BENDRASIS TEISMAS

Bendrasis Teismas nagrinėja ieškinius, pareikštus fizinių asmenų ir įmonių dėl jiems skirtų arba su jais tiesiogiai ir konkrečiai susijusių Sąjungos aktų, taip pat valstybių narių pareikštus ieškinius. Iš esmės jis nagrinėja ekonominio pobūdžio ginčus: dėl konkurencijos ir valstybės pagalbos, prekybos apsaugos priemonių, Europos Sąjungos prekių ženklų. Dėl Bendrojo Teismo sprendimų Teisingumo Tisme galima pateikti apeliacinį skundą; jis pateikiamas tik dėl teisės klausimų.

831

iškelta byla

382

tiesioginiai
ieškiniai

Pasiskirstymas pagal ieškovus:

- 342** bylos pagal privačių asmenų ieškinius
- 39** bylos pagal valstybių narių ieškinius
- 1** byla pagal institucijų ieškinį

302

ieškiniai dėl
intelektinės
ir pramoninės
nuosavybės

36

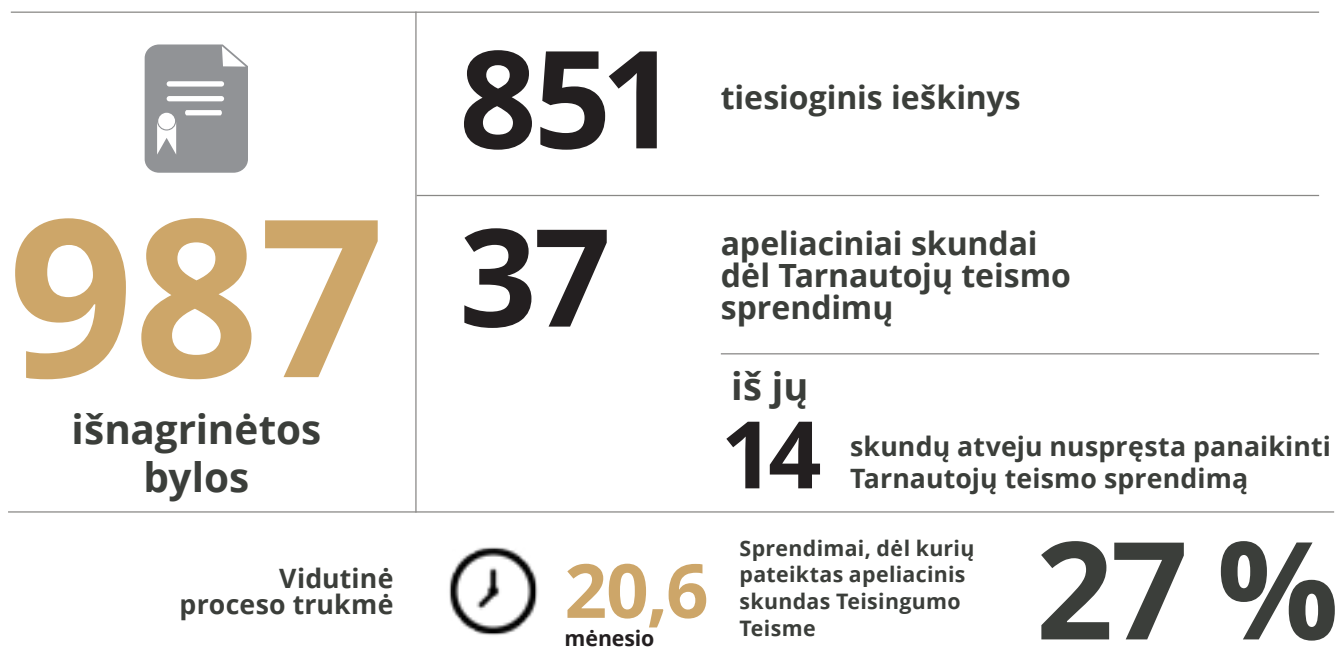
apeliaciniai skundai
dėl Tarnautojų
teismo sprendimų

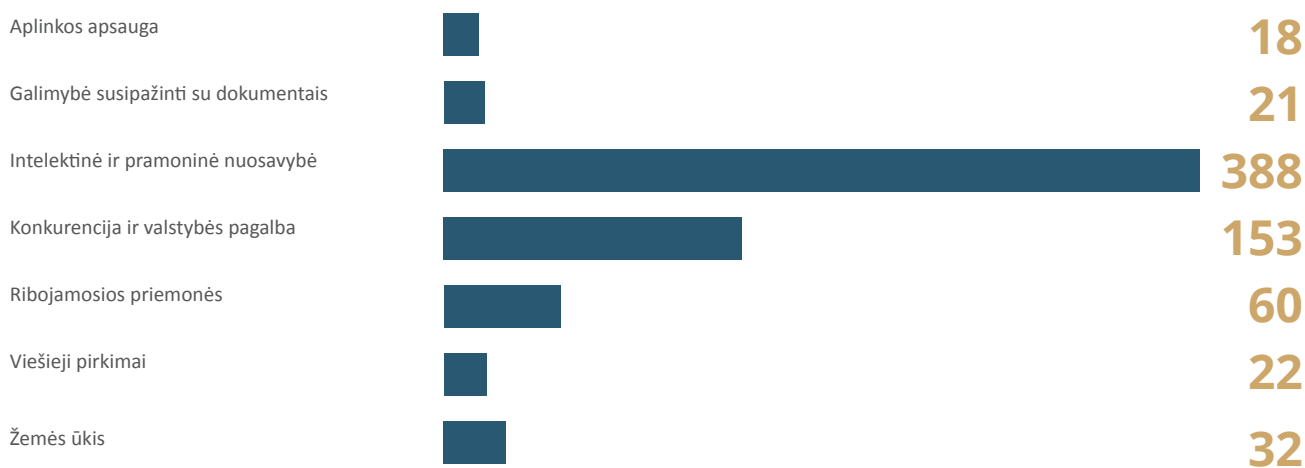
Teisinės pagalbos
prašymai

67

Bylos šalis, kuri negali padengti su procesu susijusių išlaidų, gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą.

Pagrindinės nagrinėtos temos:

TARNAUTOJŲ TEISMAS

Tarnautojų teismo užduotis – spręsti Europos Sąjungos institucijų ir jų personalo (apie 40 000 asmenų bendrai visose Sąjungos institucijose ir agentūrose) ginčus. Šie ginčai dažniausiai susiję su darbo santykiais ir socialinės apsaugos sistema.

167

iškeltos bylos

152

išnagrinėtos bylos

iš jų

14

bylų išspręsta draugišku susitarimu,

t. y. daugiau kaip

9 %

12,1

mėn.

Vidutinė proceso trukmė

Sprendimai, dėl kurių pateiktas
apeliacinis skundas Bendrajame Teisme

28 %

3

ATVIRUMO IR BENDRADARBIAVIMO METAİ

A. SVARBIAUSI RENGINIAI

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo dialogas su nacionaliniais teismais ir Europos piliečiais neapsiriboja teismo procesu, kasmet jis patvirtinamas aktyviai dalijantis patirtimi.

Šiuo klausimu pažymėtina, kad 2015-aisiais vyko daug susitikimų ir diskusijų, padėjusių skleisti informaciją apie Sąjungos teisę ir praktiką bei ją suprasti.

Balandžio 17 d.

Europos teisės teismo proceso inscenizacijos konkurso finalas

Jau beveik 30 metų Europos teisės teismo proceso inscenizavimo draugijos (*European Law Moot Court Society*) organizuojamas Europos teisės teismo proceso inscenizacijos konkursas yra teisminių ginčų konkursas, kurio tikslas – skatinti teisės studentus domėtis Sąjungos teise. Finalas, laikomas **vienu prestižiškiausių konkursų pasaulyje**, kasmet vyksta Teisingumo Teisme: studentų iš visų Sąjungos valstybių narių ir iš JAV komandos varžosi sakydamos teismines kalbas prieš komisiją, sudarytą iš Teisingumo Teismo, Bendrojo Teismo ir Tarnautojų teismo narių.

Gegužės 9 d.

Institucijos atvirų durų diena

Europos dienos, kuri visose valstybėse narėse švenčiama gegužės 9 d., minint 1950 m. gegužės 9 d. Prancūzijos ministro Robert Schuman pasakytą kalbą, proga Europos Sąjungos Teisingumo Teisme surengta atvirų durų diena. Piliečiams suteikta galimybė susipažinti su institucija, jos uždaviniais ir veikla, taip pat su pastato architektūra ir eksponuojamais valstybių narių paskolintais meno kūriniiais – taip užtikrinama Europos meno ir kultūros tradicijų sklaida. Teisingumo Teisme apsilankė net **3 791 lankytojas** – tai precedento neturintis lankomumo rekordas.

Birželio 8 d.

V. Skouris suteikto *liber amicorum* proga surengtas kolokviumas

Pirmininkui V. Skouris, kuris dvylika metų vadovavo institucijai, suteikto *liber amicorum* proga surengtas kolokviumas „Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pirmininkaujant Vassilios Skouris“. Šia proga daugelis valstybių narių aukščiausiųjų teismų pirmininkų ir buvusių pirmininkų, taip pat Europos institucijų aukšto lygio atstovai, Prancūzijos *Conseil d'État* pirmininko pavaduotojui J. M. Sauvé mielai sutikus pirmininkauti, išsakė savo mintis apie Teisingumo Teismo praktikos svarbą, siekiant išsaugoti **teisinės valstybės principus ir Sąjungos teisės vienovę**.

Birželio 28–30 d.

Teisėjų forumas

159 teisėjai iš įvairių valstybių narių teismų dalyvavo forume; per jį Europos ir nacionalinių teismų teisėjai dalijosi nuomonėmis įvairiomis aktualiomis su Sąjungos teise susijusiomis temomis. Šiuo kasmetiniu renginiu siekiama stiprinti Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų dialogą, be kita ko, dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą, taip pat skatinti Sąjungos teisės sklaidą ir vienodą taikymą, nes pirmiausia būtent nacionaliniai teismai taiko šias nuostatas savo sprendžiamuose ginčuose.

Gruodžio 9 d.

Oficiali Teisingumo Teismo istorinių archyvų atvėrimo ceremonija

Teisingumo Teismo istorinių archyvų perdavimo Europos universiteto institutui Florencijoje proga įvyko oficiali ceremonija. Šiuos archyvus sudaro institucijos raidą atspindintys senesni nei 30 metų teisminiai ir administraciniai institucijos dokumentai, kaip antai pirmojo teismo pirmininko pirmoji kalba ar pirmojo teismo procesinio dokumento registracija. Ceremonijos dieną **3 539 bylos** jau buvo išsiųstos į Florenciją – jas kartu sudėjus išeitų net 112 metrų, pristatančių Europos integracijos istoriją teisminiu aspektu.

Oficialūs vizitai Teisingumo Teisme

2015-aisiais Teisingumo Teismas turėjo garbės priimti įvairius žymius asmenis iš valstybių narių. Spalio mėn. Didžiosios Chartijos eksponavimo proga Teisingumo Teisme apsilankė Jo Prakilnybė **Liuksemburgo Didysis Hercogas**. Taip pat su įvairiais oficialiais vizitais lankydami Liuksemburge su institucijos nariais susitiko Slovėnijos Ministras Pirmininkas Miro Cerar, Danijos teisingumo ministras Martin Lidegaard, Portugalijos užsienio reikalų ministras Rui Chancelle de Machete ir Italijos Deputatų Rūmų pirmininkė Laura Boldrini; taip buvo išplėstas Teisingumo Teismo ir valstybių narių teismų dialogas, vykstantis bendradarbiaujant pagal Sutartis.

B. SVARBIAUSI SKAIČIAI

Nuolatinis dialogas su teisės specialistais

- Teismo dialogo su nacionaliniais teisėjais palaikymas

1 627
teisėjai dalyvavo Teisingumo
Teisme organizuotuose
seminaruose

- nacionalinių teismų teisėjai dalyvavo kasmetiniame teisėjų forume arba 6–10 mėnesių stažavosi Teisingumo Teismo nario kabinete
- Teisingumo Teisme rengti seminarai
- renginiai, skirti nacionaliniams teisėjams, dalyvaujantiems Europos teismų asociacijose ar teisminiuose tinkluose
- dalyvavimas aukščiausiųjų ir aukštesniųjų nacionalinių teismų iškilminguose metų pradžios renginiuose ir susitikimai su Europos aukščiausiųjų teismų pirmininkais arba pirmininkų pavaduotojais

- Teisės specialistų skatinimas taikyti ir suprasti Sąjungos teisę

597 lankytojų grupės

- advokatams arba valstybių narių vyriausybės atstovams skirti renginiai
- akademinėi bendruomenei skirti renginiai

iš jų

216

teisės specialistų grupių

252
stažuotojai

teisėsininkai, kurių stažuotė yra studijų dalis

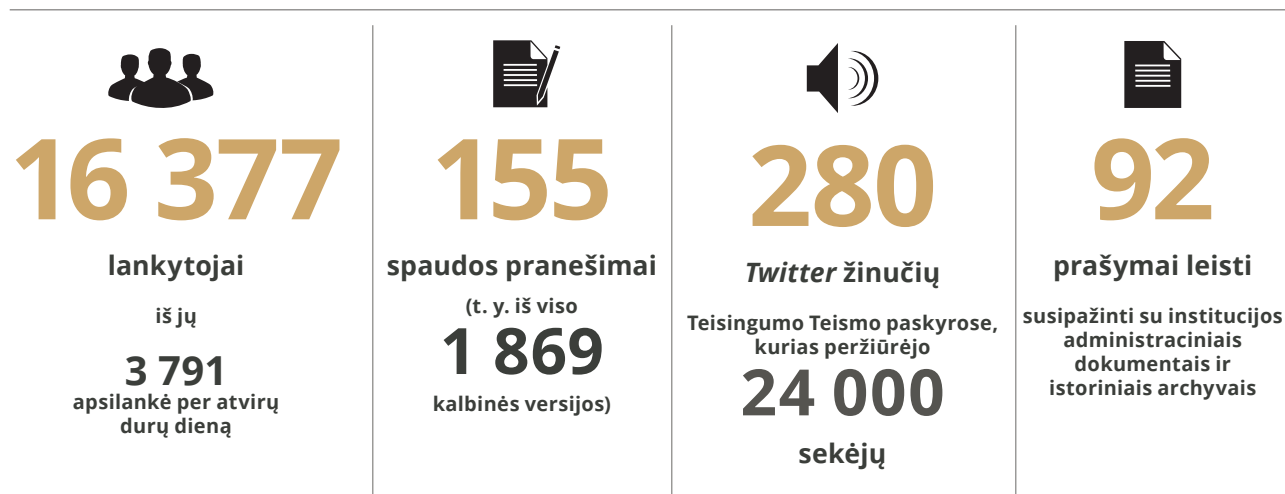

1 583

išorės vartotojai:

studentai, tyrėjai, dėstytojai, kurie atliko paieškas institucijos bibliotekoje

Glaudus dialogas su Europos piliečiais

Apie

20 000 prašymų pateikti informacijos per mėnesį

Nuolatinis oficialus ir institucinis dialogas

4

TEISINGUMĄ VYKDYTI PADEDANTI ADMINISTRACIJA

A. VEIKSMINGA, MODERNI IR DAUGIAKALBĖ ADMINISTRACIJA

Teisingumo Teismo pirmininkui pavaldus kancleris, institucijos generalinis sekretorius, vadovauja administracijos tarnyboms. Pasibaigus šiems ypač darbingeriems metams, jis pasakoja apie tai, kaip tarnybos padėjo vykdyti teisminę veiklą.

Dėl ypač intensyvios Teisingumo Teismo teisminės veiklos labai padidėjo ir tarnybų produktyvumas. Kad pasiektų šių rezultatų, institucija ir toliau ieško įvairių būdų kuo veiksmingiau pasiekti pagrindinių tikslų – kokybiškai ir greitai nagrinėti bylas.

Intensyvėjant teisminei veiklai, o kartu Sąjungos biudžeto valdymo institucijoms nustačius įpareigojimą kiekvienai Europos institucijai 2013–2017 m. sumažinti savo darbuotojų skaičių 5 %, Teisingumo Teismas nusprendė išsaugoti savo pagrindinę veiklą ir stiprinti teismus. Šie pokyčiai ypač svarbūs dabar, kai tarnyboms tenka nauji iššūkiai, be kita ko, susiję su abiejų teisėkūros institucijų (Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos) patvirtintu Bendrojo Teismo teisėjų skaičiaus padidiniu.

Kaip matyti iš šioje apžvalgoje pateiktų kelių pavyzdžių, institucijos tarnybos visapusiškai dalyvauja modernizuojant darbo metodus. Pirmiausia tai naudinga bylos šalims, kurioms suteikta galimybė nauju, elektroniniu būdu pateikti procesinius dokumentus (per *e-Curia*). Šis modernizavimas taip pat vyksta įgyvendinant valdymo būdus, kuriais skatinama lyčių lygybė, ar visiems darbuotojams prisiimant įsipareigojimus saugoti aplinką. Galiausiai tinkamai valdydamas daugiakalbystę Teisingumo Teismas gali nagrinėti bylas, nesvarbu, kuria oficialiąja Sąjungos kalba būtų pareikštas ieškinys, ir užtikrinti, kad jo sprendimai būtų skelbiami visomis oficialiosiomis kalbomis.

Institucijos valdymo metinėje ataskaitoje, parengtoje laikantis Europos institucijoms taikomo finansinio reglamento nuostatų ir paskelbtoje Teisingumo Teismo interneto svetainėje, pateikiama daug kitų aktyvaus darbuotojų ir tarnybų įsitraukimo, veiksmingai ir dinamiškai vykdančios institucijai pagal Sutartis priskirtas užduotis, pavyzdžių.

Alfredo Calot Escobar
Kancleris

Dėl tinkamo daugiakalbystės valdymo Teisingumo Teismas gali nagrinėti bylas, nesvarbu, kokia oficialiaja Sąjungos kalba būtų pareikštas ieškinys, ir užtikrinti, kad jo sprendimai būtų skelbiami visomis oficialiosiomis kalbomis.

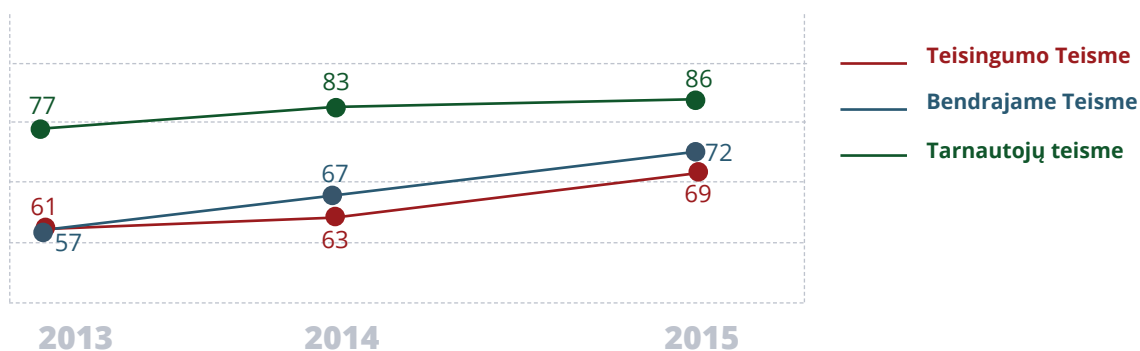

B. SKAIČIAI IR PLANAI

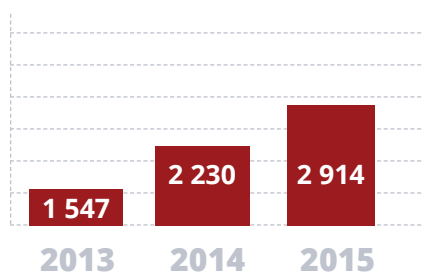
Teisminės veiklos skaitmeninimas

Nuo 2011 m. teismų kanceliarijos ir proceso šalys informaciją ir dokumentus vienos kitoms perduoda naudodamosi kompiuterine programa „e-Curia“. Šią programą Institucijos tarnybos sukūrė specialiai tam, kad procesinius dokumentus būtų galima saugiai pateikti ir perduoti elektroniniu būdu. Ja sėkmingai naudojasi vis daugiau šalių ir valstybių narių atstovų, todėl šiuo metu kuriama nauja *e-Curia* versija, kad asmenims ir Sąjungos teismams būtų nuolat užtikrinama veiksmingesnė ir tobulesnė paslauga.

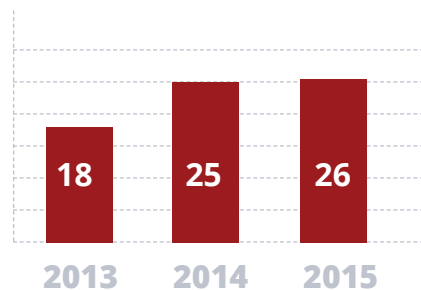
Procesinių dokumentų, pateiktų per *e-Curia*, procentinė dalis

Prisijungimo prie taikomosios programos *e-Curia* paskyrų skaičius

Valstybių narių, kurios naudojasi taikomąja programa *e-Curia*, skaičius

Institucija, kurioje siekiama užtikrinti vyrų ir moterų lygybę

2 122

pareigūnai ir tarnautojai
2015 m. gruodžio 31 d.

Moterys

53 %

administratorių

1 287

61 %

835

39 %

Aukštas pareigas administracijoje einančių moterų vidutinis skaičius Teisingumo Teisme, palyginti su kitomis Europos institucijomis, yra didelis. Vis dėlto 2015 m. buvo atlikta visų vadovaujamas pareigas einančių moterų apklausa, siekiant nustatyti, kokiomis priemonėmis būtų galima paskatinti moteris kandidatuoti į vadovų pareigas ir tvariai didinti jų skaičių visuose hierarchiniuose lygmenyse.

35 %

einančių vadovaujamas pareigas
(vidurinėsios ir aukščiausiosios grandies)

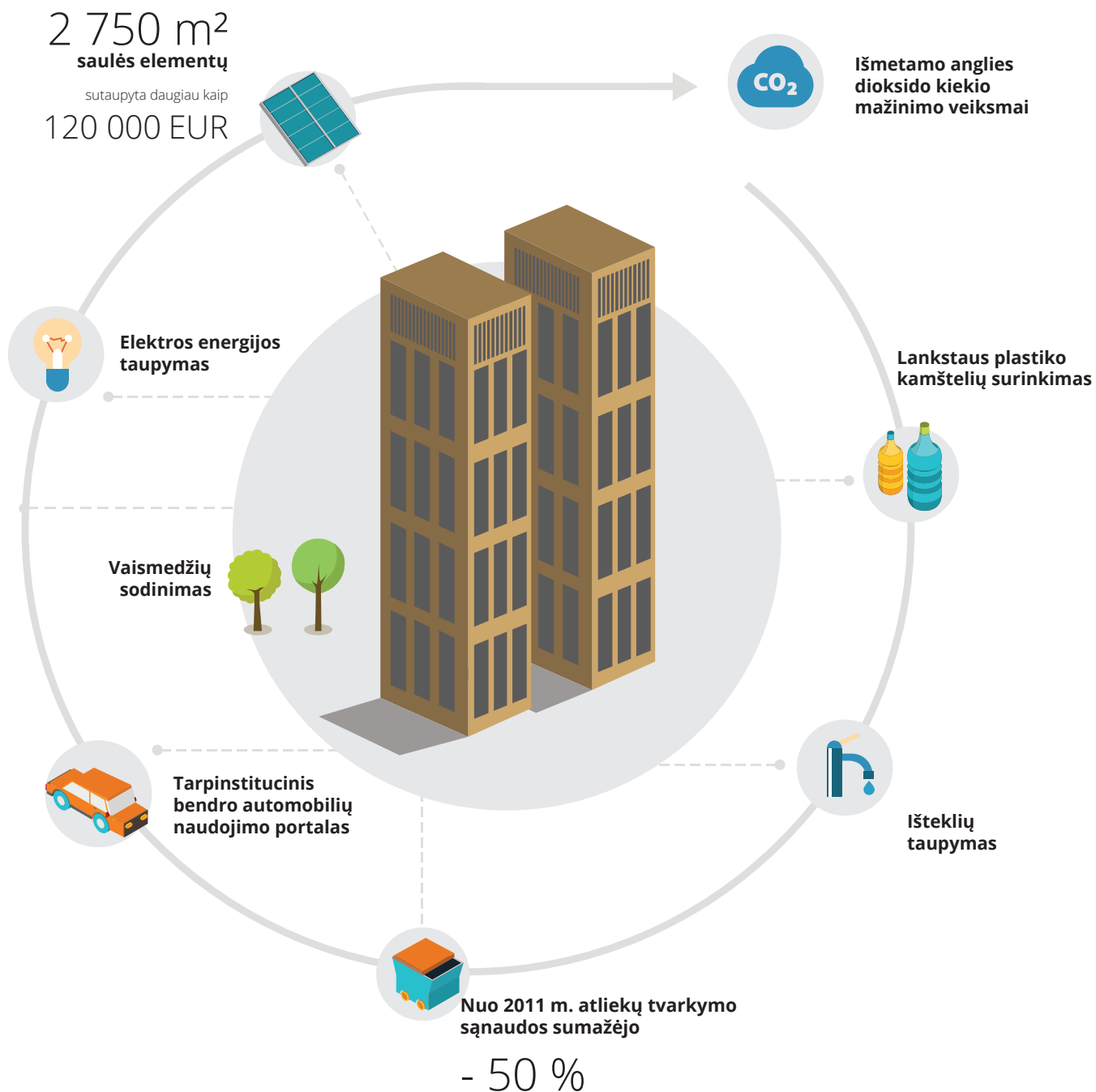

Tvirtas įsipareigojimas saugoti aplinką

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas jau kelerius metus vykdo plačių užmojų aplinkosaugos politiką ir siekia atitikti griežčiausius tvarios plėtros ir aplinkos apsaugos standartus.

Institucija taip pat pradėjo registracijos EMAS (*Eco-Management and Audit Scheme*) procedūrą.

Ši aplinkosaugos vadybos ir audito sistema sukurta 1993 m. priėmus Europos reglamentą, kuriuo griežtas sąlygas atitinkančioms organizacijoms suteikiama teisė gauti dokumentą, patvirtinantį jų aplinkosauginį veiksmingumą. To siekdamas Teisingumo Teismas parengė tikrą aplinkosaugos politiką, kuri suteikia galimybę jau dabar įvertinti savo aplinkosaugos įsipareigojimų rezultatus.

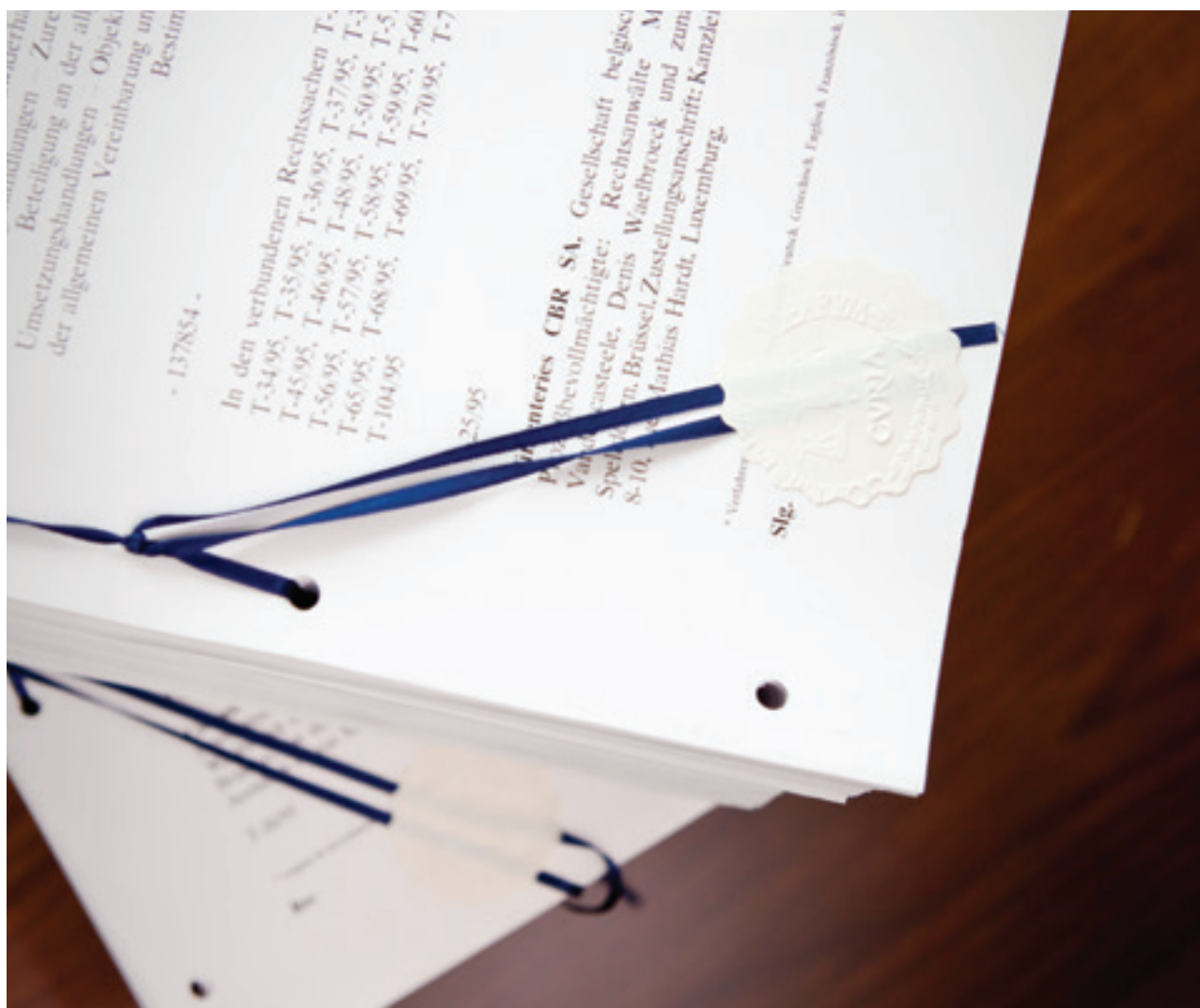
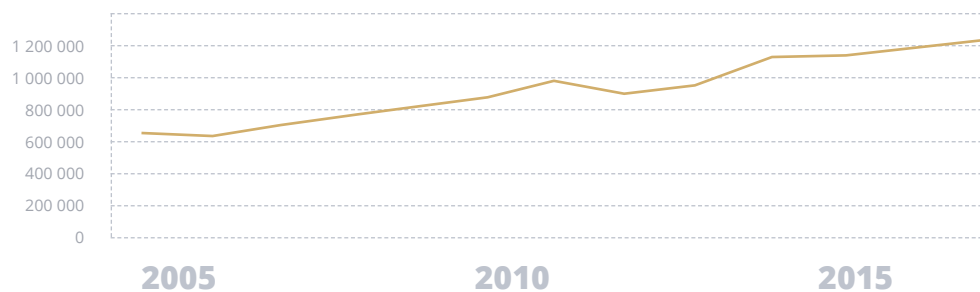
Tinkamas daugiakalbystės valdymas

Teisingumo Teismas yra daugiakalbė teisminė institucija, todėl jis turi būti pajėgus išnagrinėti bylą, nesvarbu, kokia oficialiaja Sąjungos kalba būtų pareikštas ieškinys, ir užtikrinti, kad jo sprendimai būtų skelbiami visomis oficialiosiomis kalbomis.

Atsižvelgiant į padidėjusį oficialiųjų kalbų skaičių (per 10 metų nuo 11 iki 24), griežtą institucijai skiriamų finansinių išteklių kontrolę ir nuolat augantį instituciją sudarančiuose teismuose iškeliamų bylų skaičių (per 10 metų jis išaugo 50 %), siekiant išsaugoti daugiakalbystę, būtinas racionalus ir pragmatiškas valdymas. Teisingumo Teismas ėmėsi įvairių vidinių taupymo priemonių, siekdamas sumažinti kalbos tarnybų darbo krūvį, taip pat, kad šis darbas taptų veiksmingesnis ir spartesnis, imtos naudoti naujos technologijos.

Keli kalbos tarnybas apibūdinantys skaičiai

	75 vertėjai žodžiu vykstant teismo posėdžiams ir susirinkimams	625 teisininkai lingvistai, kurie verčia rašytinius dokumentus
24 galimos proceso kalbos	 23 kalbų skyriai	
552 galimos kalbų kombinacijos	 1 115 000 puslapių 2015-aisiais išvertė vertimo tarnyba Vertimo poreikio sumažinimas 2015-aisiais (vidinės taupymo priemonės): 482 000 puslapių	

5

ŽVILGSNIS Į ATEITĮ: **TEISMO STRUKTŪROS REFORMA**

2015 m. gruodžio 16 d. Sąjungos teisės aktų leidėjas priėmė reglamentą, kuriuo keičiama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo struktūra. Šios reformos tikslas – patenkinti būtiniausius Bendrojo Teismo (2015-aisiais jame dirbo 28 teisėjai) poreikius; ja apskritai siekiama tvariai padidinti Europos teisminės sistemos veiksmingumą.

56

teisėjai Bendrajame Teisme po 2 teisėjus iš kiekvienos valstybės narės

Reforma turi vykti trimis etapais:

- ♦ pirmasis Bendrojo Teismo teisėjų skaičiaus padidėjimas 12 teisėjų iš dalies įvyko 2016 m. balandžio mėn.;
- ♦ 2016 m. rugsėjo mėn., t. y. per artimiausią dalinį Bendrojo Teismo sudėties atnaujinimą, teisėjų skaičius padidės 7 teisėjais, Tarnautojų teismą integravus į Bendrąjį Teismą. Taigi Europos Sąjungos Teisingumo Teismą sudarys tik du teismai (Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas);
- ♦ 2019 m. rudenį, per kitą Bendrojo Teismo sudėties atnaujinimą, teisėjų skaičius padidės dar 9 teisėjais; iš viso teisėjų bus 56. Bendrajame Teisme dirbs po 2 teisėjus iš kiekvienos valstybės narės. Valstybių narių Vyriausybių prašoma juos paskirti atsižvelgiant į vyrų ir moterų lygybės svarbą.

Kadangi per trimis etapais vyksiantį procesą iki 2019 m. Bendrojo Teismo teisėjų skaičius padidės dvigubai, šis teismas galės susidoroti su padidėjusiu bylų skaičiumi ir vykdyti savo misiją tarnauti Europos piliečiams, užtikrindamas teisingumo vykdymo kokybę, veiksmingumą ir spartumą.

Vykdam reformą buvo parengtas ir naujas Bendrojo Teismo procedūros reglamentas, kuris įsigaliojo 2015 m. liepos 1 d.; juo Bendrajam Teismui suteikiama daugiau galimybių išspręsti bylas per pagrįstą terminą, laikantis teisingo bylos nagrinėjimo reikalavimų.

6

SEKTI **INSTITUCIJOS**
AKTUALIJAS

Prisijunkite prie Teisingumo Teismo, Bendrojo Teismo ir Tarnautojų teismo sprendimų paieškos portalo per *e-Curia* svetainę:

curia.europa.eu

Sekite teismo praktikos ir institucijos naujienas:

- skaitykite **pranešimus spaudai** šiuo adresu: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- užsisakykite Teisingumo Teismo **RSS sklaidos kanalą**: curia.europa.eu/jcms/RSS
- sekite institucijos **paskyrą Twitter**: [@CourEUpresse](https://twitter.com/CourEUpresse) arba [@EUCourtPress](https://twitter.com/EUCourtPress)
- atsisiųskite taikomąją programą **App CVRIA** išmaniesiems telefonams ir planšetiniams kompiuteriams

Daugiau informacijos apie institucijos veiklą rasite čia:

- skaitykite interneto puslapį, skirtą **2015 m. metiniam pranešimui**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
- atsisiųskite **teisminės veiklos** ataskaitą: curia.europa.eu/jcms/judicialactivitylt
- atsisiųskite **valdymo ataskaitą**: curia.europa.eu/jcms/managementreporten

Susipažinkite su institucijos dokumentais:

- **istoriniai archyvai**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **administraciniai dokumentai**: curia.europa.eu/jcms/documents

Apsilankykite Europos Sąjungos Teisingumo Teismo būstinėje:

Susidomėjusiems institucija siūlo specialias kiekvienos grupės interesus atitinkančias vizitų programas (dalyvavimas posėdyje, ekskursija su gidu po pastatą arba apžiūrint meno kūrinius, pažintinis vizitas):

curia.europa.eu/jcms/visits

Norėdami gauti informacijos apie instituciją:

- Parašykite mums užpildydami **elektroninę užklauso formą**: curia.europa.eu/jcms/contact

KAIP ĮSIGYTI EUROPOS SĄJUNGOS LEIDINIŲ

Nemokamų leidinių galite įsigyti:

- vieną egzempliorių:
svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- daugiau negu vieną egzempliorių / plakatą / žemėlapių:
Europos Sąjungos atstovybėse (http://ec.europa.eu/represent_lt.htm),
ES nepriklausančių šalių delegacijose (http://eeas.europa.eu/delegations/index_lt.htm),
susisiekę su tarnyba *Europe Direct* (http://europa.eu/europedirect/index_lt.htm)
arba paskambinę numeriu 00 800 6 7 8 9 10 11 (nemokamai visoje ES (*)).

(*) Informacija teikiama nemokamai, daugelis skambučių taip pat nemokami (nors kai kurie ryšio paslaugų teikėjai gali imti mokestį, taip pat gali reikėti mokėti, jeigu skambinsite taksofonu arba viešbučio telefonu).

Parduodamų leidinių galite įsigyti:

- svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>).

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS

KOMUNIKACIJOS DIREKTORATAS
LEIDINIŲ IR ELEKTRONINIŲ INFORMAVIMO
PRIEMONIŲ SKYRIUS
2016 m. liepos mėn.

QD-AQ-16-001-LT-N

ISBN 978-92-829-2081-7
ISSN 2467-1584
doi:10.2862/946516